

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
รหัสวิชา ๑๐๑ ๓๐๖
ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Studies)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น /วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น /สาขาวิชาพระพุทธศาสนา/ปรัชญา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๓๐๖ ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Studies)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา/ หมวดวิชาการศึกษาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	พฤษภาคม ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประวัติ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของธรรมบท เน้นหลักธรรมที่สำคัญ แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมอินเดีย และอิทธิพลของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตของคนไทย โดยอาศัยกรณีตัวอย่างในอรรถกถาธรรมบทมาบูรณาการเข้าด้วยกัน
วัตถุประสงค์	หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว นิสิตสามารถ ๑. อธิบายความหมาย ลักษณะ โครงสร้าง และขอบข่ายของธรรมบทได้ ๒. อธิบายแนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมอินเดียจากธรรมบทได้

๓. สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของธรรมบทที่มีต่อสังคมไทยได้
๔. อธิบายทัศนคติของนักปรัชญาที่มีต่อธรรมบทได้
๕. สามารถประยุกต์หลักของธรรมบทในการดำเนินชีวิตได้

๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในธรรมบท เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวคิด ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมในปัจจุบัน

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของธรรมบท เน้นหลักธรรมที่สำคัญ แนวคิดเชิง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมอินเดีย และอิทธิพลของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตไทย โดยอาศัยอรรถกถาธรรมบท ประกอบ			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาควิชา/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษา เฉพาะราย	นิสิตนำเสนอรายงานที่ มอบหมาย	การศึกษาด้วยตนเอง ๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำวิชา ให้คำปรึกษาผ่านโปรแกรมโทรศัพท์มือถือ (Line) - มุมแนะนำคณะพุทธศาสตร์ ห้อง ๒๑๐ ชั้น ๒ อาคาร ๑๐๐ สมเด็จพระพุทธมหาราช (อภ. อภิธรรมมหาเถร) - อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งการให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์และในห้องเรียน - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ โดยมีการแจ้งผ่านทาง Email Address) - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ หรือที่สำนักงาน 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคม และศาสนพิธี เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานใน บางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และ ความรับผิดชอบ ตลอดจนวินัยใน ตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำ รายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้ สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ

	- มีกติกากที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านธรรมบาศึกษาไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒.ความรู้					๓.ทักษะทางปัญญา				๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
●	○	●	○	●	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	●

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้</p> <p>๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>	<p>๑) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรมใดๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน</p> <p>๓) ยกกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวมให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา</p> <p>๔) กำหนดให้นิสิตค้นหาประวัติ นักวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทางพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์</p>	<p>๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓) ประเมินคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต</p>

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก	๑) บรรยาย	๑) สอบ

<p>๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา</p> <p>๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้</p> <p>๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา</p> <p>๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๒) มอบหมายให้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ๑ เรื่อง</p> <p>๓) กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>๔) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา</p> <p>๕) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๖) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๗) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p>	<p>๒) สมุดบันทึก</p> <p>๓) รายงาน</p> <p>๔) การสังเกตพฤติกรรม</p>
---	--	---

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นระบบ</p> <p>๒) สามารถสืบค้น ศึกษา และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ</p> <p>๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางบาลีสันสกฤตได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ</p> <p>๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>๑) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนออย่างเป็นระบบ</p> <p>๒) ประเมินผลจากข้อสอบกลางภาค / ปลายภาค ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการนำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมมีเหตุผล</p>

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน
------------------------	-----------------------------	------------------------------------

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	เรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ความรับผิดชอบหลัก ๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งใน บทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน ๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม ความรับผิดชอบรอง ๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดง จุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม	๑) มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ๒) กำหนดกิจกรรมแบ่งกลุ่มตอบคำถามในชั้นเรียน ๓) จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์กับพระพุทธศาสนา ๔) มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา	๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้ การสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน ๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ความรับผิดชอบหลัก ๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่ม คนในสถานการณ์ที่หลากหลาย ๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม ๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบรอง (ไม่มี)	๑) มอบหมายกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้นสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ ๒) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ธรรมบท -ประวัติความเป็นมาของธรรมบท -ความหมายของธรรมบท, -ความสำคัญของธรรมบท, -ประเภทของธรรมบท -ลักษณะโครงสร้างและจุดมุ่งหมายของธรรมบท	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน	
๒	บทที่ ๒ ความเป็นมาของคัมภีร์ อรรถกถาธรรมบท -ความเป็นมาของคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท -รูปแบบคาถาธรรมบทในพระไตรปิฎก - ประวัติความเป็นมาของอรรถกถาธรรมบท	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	
๓	บทที่ ๒ ความเป็นมาของคัมภีร์ อรรถกถาธรรมบท -โครงสร้างคาถาธรรมในพระไตรปิฎก - โครงสร้างคาถาอรรถกถาธรรมได้ - ประวัติพระพุทโธสมาจารย์ พระอรรถกถาจารย์ผู้รจนาอรรถกถาธรรมบท	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	
๔	บทที่ ๓ คุณค่าและความสำคัญที่ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท - คุณค่าของการประพันธ์ที่ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท - คุณค่าด้านวรรณคดีที่ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท - คุณค่าด้านคุณธรรมจริยธรรมที่	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถา ธรรมบท			
๕	บทที่ ๓ คุณค่าและความสำคัญที่ ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถา ธรรม - คุณค่าด้านคติธรรมคำสอนที่ ปรากฏในธรรมบทและอรรถกถา ธรรมบท - คุณค่าด้านประวัติบุคคลที่ปรากฏ ในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท - คุณค่าด้านพิธีกรรม ประเพณีและ วัฒนธรรมที่ปรากฏในธรรมบทและ อรรถกถาธรรมบท -ประโยชน์ของธรรมบท		บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	
๖	บทที่ ๔ สาระธรรมและความสำคัญ ในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท- สาระธรรมและความสำคัญในยมก วรรค - สาระธรรมและความสำคัญในอัปป มาทวรรคและจิตตวรรค - สาระธรรมและความสำคัญในปุพ ผวรรคและพาลวรรค - สาระธรรมและความสำคัญ ในปิ่นตตวรรค, อรหันตวรรคและส หัสสวรรค	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	
๗	บทที่ ๔ สาระธรรมและความสำคัญ ในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท (ต่อ) -สาระธรรมและความสำคัญใน ปาปวรรค, ทัญชวรรคและชราวรรค - สาระธรรมและความสำคัญในอิตต วรรค, โลกวรรค, พุททวรรค, สุข วรรค, ปิยวรรคและโกธวรรค - สาระธรรมและความสำคัญในมถ วรรค, อัมมัญญวรรค, มัคควรรค, ปกิณณกวรรค, นิรยวรรค และนา	๓	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	ควรรค -สาระธรรมและความสำคัญใน ต้นทวารค, ภิกขุวรรค ,และพราหมณวรรค			
๘	สอบกลางภาคเรียน	๓		
๙	บทที่ ๕ อิทธิพลของธรรมบทและ อรรถกถาธรรมบทที่มีต่อสังคมสมัย พุทธกาล -บริบทสังคมของอินเดียในสมัย พุทธกาล - บริบททางด้านสังคม - บริบททางเศรษฐกิจ - บริบททางการเมืองการปกครอง - อิทธิพลของคำสอนในพระธรรมบท ที่มีต่อสังคมสมัยพุทธกาล - ลักษณะของพุทธวิธีการสอนใน ธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท		บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษาจาก ปัญหาโครงการ Problem base learning	
๑๐	บทที่ ๖ อิทธิพลของธรรมบทและ อรรถกถาธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิต สังคมไทย ๑. อิทธิพลด้านหลักธรรมคำสอน -เรื่องโอวาทธรรม ๑๐ ประการ -เรื่องกฎแห่งกรรม -เรื่องสงสารวิภูมิ -เรื่องนรก-สวรรค์ ๒. อิทธิพลด้านหลักความเชื่อ -ความเชื่อเรื่องเทวดา -ความเชื่อเรื่องการสืบชะตา/ต่ออายุ -ความเชื่อเรื่องมนต์ป้องกันตัว -ความเชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาส ๓. อิทธิพลด้านประเพณีวัฒนธรรม -ประเพณีตักบาตรเทโว -ประเพณีบำเพ็ญกุศลศพ -ประเพณีทำบุญอุทิศส่วนกุศล (บุพพ เปตพลี) -ประเพณีทอดผ้าป่า (บังสุกุลจีวร)	๓	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษาจาก ปัญหาโครงการ Problem base learning	

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๑	<p>บทที่ ๖ อิทธิพลของธรรมบทและ อรรถกถาธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิต สังคมไทย</p> <p>๔. อิทธิพลด้านบุญประเพณีของภาค อีสาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -บุญประเพณีเกี่ยวกับพระสงฆ์ -บุญเข้ากรรม -บุญข้าวจี่ -บุญประเพณีเกี่ยวกับข้าวกล้า -บุญคุณลาน -บุญประเพณีเกี่ยวความอยู่เย็นเป็น สุข -บุญซำฮะ -บุญประเพณีเกี่ยวกับความกตัญญู -บุญข้าวประดับดิน -บุญข้าวสาก (สลากภัต) <p>๕. อิทธิพลด้านการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> -เรื่องพระภิกษุโบลานเปล่า -เรื่องปลาปากเหม็น <p>๖. อิทธิพลด้านประติมากรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> -พระปางปาริไลยกะ -พระปางห้ามญาติ -พระปางอุ้มบาตร -พระปางลีลาเปิดโลก <p>๗. อิทธิพลด้านวรรณกรรมพื้นบ้าน ภาคอีสาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ลำเรื่องตอกลอน เรื่องนางนก กระยางขาว -เทศน์แหล่อีสาน เรื่องเศรษฐีขี้เกี (ขี้ เหนียว) -นิทานพื้นบ้าน เรื่องวัวแม่ลูกอ่อน 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากรณีศึกษา	
๑๒	<p>บทที่ ๗ บทบาทของพระสาวกกับ การเผยแผ่ธรรมในพระธรรมบท และอรรถกถาธรรมบท</p> <ul style="list-style-type: none"> -แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเผย 	๓	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<p>แผ่ธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ เผยแผ่ธรรม - ความหมายของการเผยแผ่ธรรม - แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรม - พุทธิวิธีการเผยแผ่ธรรม - บทบาทของพระสาวกที่เผยแผ่ ธรรมในพระธรรมบท - การเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ใน สมัยปัจจุบัน 			
๑๓	<p>บทที่ ๘ การประยุกต์ใช้หลักธรรม ในธรรมบทและอรรถกถาธรรมบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประยุกต์ใช้หลักธรรมในธรรม บทและอรรถกถาธรรมบทด้าน เศรษฐกิจ - การประยุกต์ใช้หลักธรรมในธรรม บทและอรรถกถาธรรมบทด้านสังคม - การประยุกต์ใช้หลักธรรมในธรรม บทและอรรถกถาธรรมบทด้าน การเมือง 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ให้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน จากกรณีศึกษา	
๑๔	<p>นิตินำเสนอข้อมูลที่ได้ทำผ่านช่องยู ทูบ (youtub)</p>	๓	<p>การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศทำยู ทูบ (youtub)</p>	
๑๕	<p>นิตินำเสนอข้อมูลที่ได้ทำผ่านช่อง ยูทูบ (youtub)</p>	๓	<p>การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศทำยู ทูบ (youtub)</p>	
๑๖	<p>สอบปลายภาค</p>	๒	<p>นิตินสอบ</p>	

ที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
-----	-----------------	----------------	-------------------	-------------------------

๑	๑.๑,	สอบกลางภาค	๘	๑๐%
	๒.๑,	ทดสอบย่อย	๑๒	๑๐%
	๒.๖,	สอบปลายภาค	๑๖	๖๐%
	๓.๑			
๒	๑.๑,	วิเคราะห์กรณีศึกษา คำนว้า การนำเสนอ	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
	๒.๑,	รายงาน		
	๕.๑	การทำงานกลุ่มและผลงาน		
	๔.๑	การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย		
๓	๑.๑,	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
	๔.๑,	การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้น		
	๕.๑	เรียน		

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย. พิมพ์เป็นอนุสรณ์สมโภช พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙</p> <p>มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระธรรมปทัฏฐกถา แปล ภาค ๑-๘. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย., ๒๕๓๑.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวกับวิชา พระธรรมบทศึกษา เช่น www.84000.org/tipitaka/attha</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. เก็บเพชรจากคัมภีร์พระไตรปิฎก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒</p> <p>มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระสูตรและอรรถกถาแปล. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพฯ ฯ : ๒๕๔๓</p> <p>เสฐียรพงษ์ วรรณปก . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรคตบาลี . กรุงเทพฯ ฯ : รุ่งแสงการพิมพ์, ๒๕๓๐.</p> <p>แสง จันทร์งาม. พระไตรปิฎกวิเคราะห์ . พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร , ๒๕๓๑</p> <p>Radhakrishnan, S. Indian Philosophy Vols, I-II, Delhi : Oxford University Press, 1992</p> <p>Bimala Chum Law. A History of Pali Literature Vols. I-II. Delhi : Indillogical Book House, 1993</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร <p>มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม</p>
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ ในอนาคต